

K výročí Mnichova: projev historičky Marie Neudorflové na Václavském náměstí

infokuryr.cz/n/2024/10/01/k-vyroci-mnichova-projev-historicky-marie-neudorflove-na-vaclavskem-namesti

kuryr

1. října 2024

Drazí přátelé,

dnes si připomínáme Mnichovskou dohodu z roku 1938, která je obecně považována za zradu západu demokratického Československa spojenci, kteří nedodrželi své smluvní závazky k jeho bezpečnosti před nacistickým Německem. Strašné tragické důsledky všichni známe, je možné dokonce spekulovat, že kdyby dohoda nebyla uzavřena, že by k válce nedošlo, anebo by alespoň nastaly mnohem příznivější podmínky k rychlé porážce Německa. Hitler dovedl plně využít vysoké zbrojní úroveň slabšího Československa. České země a jejich obyvatelstvo bylo mnohokrát Německem od středověku ohroženo. Jakoby velké státy měly již ve svých existenčních kořenech tendenci expanze na úkor menších států a národů.

Pro nás je důležité se z této situace trvale poučit v několika ohledech. Těžko můžeme dostat ideálu Karla Havlíčka Borovského a T. G. Masaryka, že bychom se ve všem důležitém měli spoléhat

hlavně sami na sebe. Ve své době to mysleli hlavně v duchovní a morální rovině. A v rovině politického vzdělání, i když Masaryk to dotáhl k úspěchu i v politické státotvorné rovině. Vytvoření samostatného, demokratického Československa dnes vypadá jako zázrak, ale nebyl to zázrak. Byl to výsledek dlouholeté osvětové a vzdělávací práce Masaryka a jeho spolupracovníků, zvláště Edvarda Beneše a Rastislava Štefánika a také Masarykovy schopnosti přesvědčit demokratické hráče, zvláště USA, že idea vytvoření demokratických států ve střední Evropě byla i v jejich zájmu, v zájmu střední Evropy a západní civilizace. Jen Německo a částečně Maďarsko, zvláště jejich mocenské vrstvy, lpěly na svých velikášských a expansivních tradicích, ve víře ve svou rasovou nadřazenost a v podstatě pohrdající ideou demokracie a spravedlnosti.

Češi měli své silné demokratizační a kulturní reformační tradice, ze kterých jejich přední osobnosti trvale čerpaly silnou inspiraci pro úspěšnou práci pro úroveň svého národa. Osvícenství tyto tradice rozšířilo a posílilo v úspěšnou práci obrozenců. A to nejen českých.

Jejich práce, cíle a metody dokázaly zázraky pro úroveň menších nesvobodných národů a mohou být příkladem i pro konstruktivní řešení současných problémů kulturních, sociálních i politických. Bohužel, koloniální přístupy jsou stále živou tradicí řady větších západních států, přinášejících nerespekt k menším národům, k jejich pozitivnímu kulturnímu, sociálnímu potenciálu, soběstačnosti, a v důsledku toho vytvářejících podmínky pro konflikty a destrukci.

Je třeba, aby tato nešťastná koloniální tradice byla opuštěna a nahrazena hodnotami, které budí oprávněnou důvěru mezi národy a možnost mírové pozitivní spolupráce, zbavené postraní úmyslů a záměrů v neprospěch menších a slabších. To znamená také oslabení spoléhání se menších a slabších národů na silnější, což se v minulosti ukázalo jako velmi nespolehlivá ba dokonce nebezpečná metoda obrany vůči zlu. Větší národy vždy sledovaly především svůj prospěch a to často bez ohledu na principy, které teoreticky přijaly.

Jinými slovy je potřeba vytvářet podmínky pro respekt k existenci národů, pro jejich pozitivní mírovou spolupráci v oblasti kulturní, sociální i politické, je třeba rozvíjet schopnosti řešit konflikty jednáním, rozumnými kompromisy, je třeba vzděláním pečovat o politicky a mravně dospělou veřejnost, schopnou kontrolovat své mocenské elity, které často nezvládají svou moc svěřenou jim veřejností. Je třeba nastavit politické systémy k humanitní demokracii, nejlépe k masarykovské, s respektem k morálním, kulturním a sociálním zájmům jednotlivců i národů.

Děkuji vám a přeji vám inspirativní odpoledne.

Marie Neudorflová

